

Historisk översikt över det område där Labranda ligger

hämtad från Nationalencyklopedin

Karien, forntida region i sydvästra Mindre Asien, söder om floden Meander. Vid sidan av lokalbefolkningen (se Karernedan) förekom redan under bronsåldern grekiska (mykenska) bosättningar på västkusten; i arkaisk tid fanns joniska kolonier som Miletos i norr och doriska som Halikarnassos och Knidos i söder. Sedan perserna 546 f.Kr. erövrade Lydien sändes medern Harpagos att underkuva Lykien och Karien, över vilka han sedan blev satrap (överståthållare). Karien blev senast 392 f.Kr. en egen provins i perserriket under satrapen Hekatomnos. I huvudstaden Mylasa fanns sedan tidigare ett kariskt förbund kring Zeus Karios' tempel. Andra viktiga tempel var Zeustemplet i Labranda och Hekatetemplet i Lagina. Under Satrapen Mausollos (377-353 f.Kr.) flyttades huvudstaden till Halikarnassos. Mausollos uppträdde som nära nog självständig härskare; hans tid kännetecknades av storartade byggnadsprojekt och markant grekiskt inflytande. Detta märks särskilt i gravarkitekturen, där gravkammare med klipphuggna fasader i grekisk stil nu uppträdde vid sidan av de lokala klipphuggna sarkofagerna. Då Alexander den store anlände till Karien 334 f.Kr. hade Mausollos syster Ada fördrivits av brodern Pixodaros. Ada adopterades av Alexander, som återinsatte henne och därmed blev väl mottagen i Karien (utom i Halikarnassos). Efter Alexanders död tillföll Karien så småningom det seleukidiska riket; delar av sydkusten tillhörde tidvis ptolemeerna. Efter Antiochos III:s nederlag mot romarna 190 f.Kr. tillföll Karien i huvudsak Pergamon, medan delar hörde till Rhodos och enskilda städer hade självständig status. Efter 129 f.Kr. uppgick Karien i den romerska provinsen Asia och blev först under Diocletianus åter en egen provins.

Karerer, forntida troligen indoeuropeisk folkgrupp i sydvästra Mindre Asien, invånare i Karien. Deras härkomst och släktskap har debatterats sedan antiken. Karerna anlade få städer och samlades istället kring helgedomar. De omnämns av Homeros som trojanernas bundsförvanter och gjorde sig senare kända som legosoldater, bl.a. i Egypten.

Jonien, det område på Mindre Asiens västkust som under antiken beboddes av greker som talade joniska dialekter. Joniens utbredning definierades av de tolv stater som ingick i det religöst baserade joniska förbundet. De var (från norr till söder): Fokaia, Smyrna, Klazomenai, Erythrai, Teos, Kolofon, Lebedos, Efesos, Priene, Myous och Miletos samt öarna Chios och Samos (Smyrna var från början en aiolisk stad, och räknades därför inte till det ursprungliga förbundet). Senast från 600-talet f.Kr. sammanträdde förbundets representanter vid Panionion, en Poseidonhelgedom på nordsidan av Mykalehalvön. Gemensam politisk aktion inom förbundets ram var sporadisk och liksom i andra liknande koalitioner förekom krig mellan medlemmarna. Joniens stadsstater avvärjde framgångsrikt angrepp från kimmerierna men kunde bara med nöd försvara sig mot de lydiska kungarna Gyges, Alyattes och Kroisos. Liksom tidigare karierna blev emellertid också lydierna delvis helleniserade. Joniens storhetstid inföll under 600- och 500-talen f.Kr., då Chios, Samos, Miletos och Fokaia spelade huvudroller inom grekisk handel och kolonisation. Likaså intog Jonien en ledande kulturposition i den grekiska världen, särskilt inom filosofi, poesi och arkitektur. Då perserna erövrade Jonien 546 f.Kr. utvandrade många greker. Det stigande missnöjet bland de kvarvarande ledde 499 f.Kr. till den joniska revolten. Sedan Jonien befriats av Alexander den store blomstrade vissa städer åter upp, främst Smyrna, Efesos, Priene och Miletos. Andra hade i praktiken upphört att existera. Det gamla Joniens egenkaraktär försvann till stor del, även om omiskänligt "joniska drag" fortsatte att göra sig gällande i området även i romersk kejsartid.